

C248 – BUI16

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

16 mei 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de sluiting van een partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap en Marokko, en de gevolgen hiervan voor de Westelijke Sahara	1
Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de promotie van Vlaanderen als aantrekkelijke investeringsregio	3
Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over MICE-toerisme in Vlaanderen en Brussel	7
Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de veiligheid van campings	11
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het toerismebeleid inzake streekproducten	14

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Vraag om uitleg van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de sluiting van een partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap en Marokko, en de gevolgen hiervan voor de Westelijke Sahara

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, de ministerraad voor Landbouw en Visserij van de Europese Unie zal in zijn vergadering van 22 en 23 mei 2006 beslissen over het voorstel van verordening betreffende de sluiting van een partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap en Marokko. Dit visserijverdrag is omstreden omwille van zijn dubbelzinnige formulering, waardoor het de insluiting van de wateren van de Westelijke Sahara kan inhouden, terwijl Marokko dit gebied sinds november 1975 illegaal bezet houdt, en er dus geen soevereiniteit over heeft. De Verenigde Naties hebben de Westelijke Sahara namelijk uitdrukkelijk erkend als een zogenaamd niet-zelfbesturend gebied in de zin van artikel 73 van het Handvest van de Verenigde Naties. Een dergelijk gebied heeft een bijzondere status. De koloniale mogendheid van een dergelijk gebied, in casu Spanje, heeft van de Verenigde Naties de opdracht gekregen het gebied en zijn bevolking te ontwikkelen en te leiden naar onafhankelijkheid.

Toen Marokko de toenmalige Spaanse Sahara overmeesterde, heeft het geen mandaat gekregen van de Verenigde Naties. Het wordt dus beschouwd als een bezettingsmacht. Als bezettingsmacht heeft het uiteraard niet het recht te beschikken over de natuurlijke rijkdommen van een bezet gebied.

De Europese Unie kan stellen dat er in deze overeenkomst geen sprake is van een formele erkenning van rechten van Marokko over de Westelijke Sahara. Door deze overeenkomst wordt de visvangst van Marokko in deze wateren echter ook niet tegengegaan. Er moet duidelijkheid worden geschapen door de bij de Westelijke Sahara horende wateren expliciet uit te sluiten.

Mijnheer de minister-president, in antwoord op een

schriftelijke vraag van de heer Sannen hebt u gezegd dat de Raad en de Commissie betwiste visgronden niet van een partnerschapsovereenkomst kan uitsluiten zonder zich te mengen in de interne zaken van staten die geen lid zijn van de Europese Unie. Die visie is volgens mij niet van toepassing op deze zaak. Marokko heeft in dit gebied de status van bezettingsmacht. Stellen dat het hier gaat om een interne Marokkaanse zaak komt neer op het ontkennen van de beslissing van de Verenigde Naties inzake de Westelijke Sahara.

Volgens een juridisch advies van de Verenigde Naties van 29 januari 2002 mogen de natuurlijke rijkdommen van de Westelijke Sahara niet worden geëxploiteerd, tenzij dat in overeenstemming gebeurt met de wensen en de belangen van zijn bevolking. Deze exploitatie moet namelijk plaatsvinden in het perspectief van de bevordering van de economische ontwikkeling, het proces van dekolonisatie, waarbij de bevolking wordt geholpen te groeien naar onafhankelijkheid.

Mijnheer de minister-president, ik vraag me af welke concrete garanties de Europese Unie van Marokko heeft gekregen voor de invulling van deze voorwaarden. In de Raad voor Visserij van de Europese Unie hebben Cyprus, Finland, Ierland en Zweden al hun bezorgdheid geuit over de impact van deze visserijovereenkomst op de rechten van de Westelijke Sahara.

In uw antwoord op de vragen van de heer Sannen hebt u gepleit voor een neutrale houding omdat België geen vangstallocaties heeft gevraagd voor onze Vlaamse vissers. Dat neemt echter niet weg dat wij in de EU-ministerraad mee beslissen over deze overeenkomst en dus ook over de mate waarin de rechten van de Westelijke Sahara al dan niet worden gevrijwaard. We mogen trouwens aannemen dat verscheidene EU-lidstaten die wel een allocatie voor hun vissersvloot hebben aangevraagd, hun quotum zullen verhandelen aan een andere lidstaat, zodat deze overeenkomst vooral de Spaanse vissersvloot ten goede zal komen.

Voor de volledigheid wil ik er ook aan toevoegen dat het Europees Parlement vandaag een wetgevingsresolutie over de partnerschapsovereenkomst heeft goedgekeurd, waarin drie belangrijke amendementen zijn opgenomen betreffende de rechten van de Westelijke Sahara. Het Europees Parlement stelt dat de financiële tegenprestatie van de Europese Unie ook moet worden gebruikt voor de ontwikkeling van de van de visserij levende kustbevolking van Marokko en de Westelijke Sahara. Daarnaast stelt het Europees Parlement dat

deze overeenkomst mag worden goedgekeurd op voorwaarde dat ze wordt uitgevoerd in overeenstemming met het internationaal recht. En ten slotte stipuleert het dat indien blijkt dat de overeenkomst wordt toegepast op een manier die strijdig is met de internationale verplichtingen, de Europese Commissie stappen moet ondernemen om deze overeenkomst op te schorten.

Mijnheer de minister-president, we moeten op zijn minst deze drie amendementen ondersteunen. Ik hoop echter vooral dat u zich zult aansluiten bij het standpunt van de andere Europese landen, die fundamentele problemen hebben met deze overeenkomst. Zult u ijveren voor de uitsluiting van de Saharaanse wateren van dit visserijverdrag?

De voorzitter: Minister-president Leterre heeft het woord.

Minister-president Yves Leterre: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Vandembroucke, ik wil er eerst toch op wijzen dat het afsluiten van visserijakkoorden met derde landen deel uitmaakt van de zogenaamde communautaire bevoegdheden. Het is de Europese Commissie die de onderhandelingen opstart en beëindigt. Het Europees Parlement wordt daarbij betrokken via de raadplegingsprocedure, waarbij het zich kan uitspreken via een wetgevingsresolutie. Uiteraard volgt er ook een formele goedkeuring van de akkoorden door de Raad.

Normaal gezien zal er in de loop van deze en van de volgende week voorbereidend overleg worden gevoerd op de voorbereidende DGE-vergadering op Buitenlandse Zaken. We zullen beraadslagen met de collega's en nagaan wat onze houding zou kunnen zijn. De door de vraagsteller geciteerde amendementen, die in het Europees Parlement zijn ingediend, lijken me voor de hand te liggen.

Op het eerste gezicht heb ik geen grote bezwaren tegen de door u aangehaalde amendering. Het moet wel duidelijk worden onderstreept dat het Voorzitterschap van de Raad, in afspraak met de Commissie, dit punt als A-punt heeft geagendeerd. Dit houdt in dat er geen bespreking meer aan wordt gewijd, tenzij stemverklaringen. De kwalificatie als A-punt is trouwens gebeurd zonder opmerkingen van welke lidstaat ook. Niemand heeft er zich met andere woorden tegen verzet.

De Commissie heeft verklaard dat het toekomstige visserijakkoord de bevolking van de Westelijke Sahara wel degelijk ten goede komt, onder meer omdat de Marokkaanse overheid investeringen heeft gedaan in visverwerkingsinstallaties in het zuiden van Marokko. Het akkoord voorziet uitdrukkelijk in een verplichte aanlanding van minstens 25 procent van de industriële pelagi-

sche visserij door de EU-vloot. Het ligt voor de hand dat zowel de lokale havens als visverwerkingsinstallaties daarvan zullen kunnen profiteren.

Vlaanderen heeft geen allocatie van de vangstmogelijkheden gevraagd. We zullen dus geen gebruik maken van de vangstmogelijkheden in het kader van de overeenkomst. Dat heeft onder meer te maken met het feit dat onze visserij traditioneel werkt met sleepnetten op platvissen, de zogenaamde boomkorvisserij. Dit soort visserij is daar niet geschikt.

In het nieuwe partnerschapsakkoord met Marokko wordt net zoals in het vorige akkoord, de Marokkaanse visserijzone gedefinieerd als 'de wateren waarover het Koninkrijk Marokko de soevereiniteit of de jurisdictie bezit'. Indien dit akkoord in de huidige vorm wordt bekrachtigd, nemen de Raad en de Commissie enkel nota van het feitelijke gezag van de Marokkaanse autoriteiten over de wateren voor de kust van de Westelijke Sahara, maar dit impliceert in geen geval een formele erkenning van de rechten die Marokko ten aanzien van de Westelijke Sahara zou kunnen doen gelden.

Europese rechtspraak uit 1995 stelt dat de Raad en de Commissie betwiste visgronden niet van een partnerschapsakkoord kunnen uitsluiten zonder zich te mengen in de interne aangelegenheden van staten die geen lid zijn van de Europese Unie. Ik verwijs ook naar een juridisch advies van de VN Veiligheidsraad met betrekking tot het zelfbeschikkingsrecht van de bevolking van de Westelijke Sahara dat stelt dat 'het aan de leden van de VN is toegestaan om met Marokko akkoorden af te sluiten over de exploitatie van natuurlijke rijkdommen van de Westelijke Sahara'. Marokko is in dat geval weliswaar verplicht om de internationale rechtsprincipes voor de exploitatie van natuurlijke rijkdommen in gebieden zonder zelfbestuur na te leven: de exploitatie moet gebeuren ten voordele van de bevolking van die gebieden of in overleg met de vertegenwoordigers van die bevolking.

We zullen alle elementen op een rijtje zetten om tijdens de voorbereidende vergaderingen een juiste houding aan te nemen.

De voorzitter: De heer Vandembroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandembroucke: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Het is belangrijk dat u de amendementen op het eerste gezicht lijkt te kunnen ondersteunen. Ik hoop dat u dit ook effectief zult doen. Dat is het minste wat we kunnen doen om de rechten van de bevolking van de Westelij-

ke Sahara op de eigen natuurlijke rijkdommen te vrijwaren.

U haalt rechtspraak aan, maar niet iedereen is het erover eens dat deze hier van toepassing is. Een aantal lidstaten hebben daar opmerkingen over gemaakt. Het klopt dat dit is geagendeerd als A-punt waardoor er niet veel meer te bespreken is. Ik hou u er dan ook aan dat u de drie amendementen zult steunen.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer Vandembroucke, ik zal u op de hoogte houden van het verloop van het dossier. Het heeft me verbaasd dat er geen opmerkingen zijn gemaakt over de agendering als A-punt. We zullen zien wat er verder gebeurt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de promotie van Vlaanderen als aantrekkelijke investeringsregio

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, uit een studie van consultant A.T. Kearney bij managers van 1000 grote bedrijven blijkt dat België niet aantrekkelijk meer is voor investeerders. De studie dateert inmiddels al van 2004, maar, aangezien de internationale economische indicatoren en de Belgische negatieve kostenfactoren intussen weinig veranderd zijn, mogen we ervan uitgaan dat deze studie een zekere actualiteitswaarde bezit.

In 2005 werd deze neergaande trend nog bevestigd door Leonard Schrank, Swift-topman en voorzitter van de Amerikaanse Kamer van Koophandel, voor wat de aantrekkelijkheid van België voor de Amerikaanse bedrijven betreft.

België zou niet tot de top 25 van de favoriete landen voor buitenlandse investeerders behoren. De landen met het beste investeringsklimaat zijn China, de VS en India. Dat België slecht scoort, komt niet doordat het een klein land is, want Hongkong en Singapore halen wel de top 25.

In 1995 stond België op de vijfde plaats in een reeks van

15 Europese landen met 19 miljoen dollar aan Amerikaanse investeringen. In 1999 waren wij nog de zevende met 22 miljoen euro en in 2003 was ons land al teruggevallen naar de tiende plaats. Meer nog: Nederland – dat economisch vergelijkbaar is met Vlaanderen – zag in dezelfde periode met 179 miljoen het aantal investeringen exponentieel stijgen, samen met Luxemburg 67 miljoen en Ierland 55 miljoen. De uitbreiding van de EU naar het oosten maakt het ons land nog moeilijker, want landen als Slowakije worden nu rechtstreekse concurrenten.

Als nefast voor ons land worden de combinatie van hoge belastingtarieven en hoge socialezekerheidsbijdragen die de werkgevers moeten ophoesten, naar voren geschoven. Hierbij wil ik nog een recent krantenartikel van 9 mei citeren, waarbij er wordt gesteld dat Oost-Europa banen wegzuigt dankzij de lage belastingen: ‘Hoge loonkosten en het hoge tarief in de vennootschapsbelasting werden tot nu vooral gezien als een rem voor buitenlandse investeringen in België.’ – Lees dus ook: Vlaanderen. – ‘Belgische bedrijven blijken echter even gevoelig te zijn voor het tarief van de vennootschapsbelasting in het buitenland, zo blijkt uit het onderzoek van Hylke Vandebussche, hoogleraar internationale economie aan de Universiteit Catholique de Louvain en professor Jozef Konings, de decaan van de faculteit toegepaste economische wetenschappen van de KU Leuven. Het zijn dus niet enkel de loonkosten die Belgische bedrijven naar het buitenland jagen. Zij worden in nog belangrijker mate gedreven door het tarief van de vennootschapsbelasting in het gastland. (...) Het gemiddelde tarief van de 15 oude lidstaten bedroeg in 2005 25,3 percent, maar voor de nieuwe lidstaten was dat slechts 20,8 percent, meer nog de goedkoopste landen zijn Litouwen en Letland met 15 en Cyprus met 10 percent. (...) In minder dan 10 jaar is het gemiddelde tarief van de vennootschapsbelasting in Centraal- en Oost-Europa met bijna 40 percent gedaald.’

Als we er dus van uitgaan dat Belgische bedrijven omwille van te hoge loonkosten en vennootschapsbelastingen delokaliseren en er in de nieuwe lidstaten een forse inhaalbeweging bezig is, kunnen we concluderen dat de omgekeerde beweging moeilijk op gang kan worden gebracht.

Aangezien Vlaanderen nog altijd naar de VS kijkt voor het grootste deel van zijn buitenlandse investeringen, haal ik nog even Leonard Schrank van de Amerikaanse Kamer van Koophandel aan: ‘Houden wat er is, zal al moeilijk zijn, laat staan dat er substantiële nieuwe investeringen bij komen.’ Nog volgens Kearney blijven China en de VS de nummer één op de ranglijst van de aantrekkelijkste investeringslanden, terwijl India van de zesde naar de derde plaats klimt.

De grootste troeven van China zouden volgens de investeerders de uitstekende vestigingsplaats zijn voor industriële en assemblageactiviteiten, terwijl India met zijn goed geschoolde beroepsbevolking geschikt is voor Onderzoek en Ontwikkeling. Op dat punt belandt dit land in ons Vlaams vaarwater, vermits O&O volgens de beleidsnota van de minister een van de Vlaamse troeven uitmaakt. India beschikt ten overstaan van China over meer managementtalent en een betere wetgeving en meer transparantie. China zou goed scoren inzake marktomvang, toegang tot exportmarkten, overheidsstimuli, kosten, infrastructuur en het macro-economisch klimaat. De aangehaalde troeven van zowel India als China vormen een niet te onderschatten concurrentie voor Vlaanderen. Tenzij de minister intussen over andere signalen en indicatoren beschikt, klinkt dit voor Vlaanderen zeker niet bemoedigend.

Op de Chinareis van eind 2005 van minister Moerman met Vlaams minister-president Yves Leterme werd een ambitieuze Chinastrategie gelanceerd. Deze strategie bevat ook inspanningen om Chinese bedrijven warm te maken om in Vlaanderen te investeren. Ik onthoud daarvan onder meer de proactieve benadering om Chinese investeerders naar Vlaanderen te trekken waartoe FIT onlangs nog een Chinese versie aan zijn website toevoegde. Een ander aandachtspunt was het uitspelen van de Vlaamse logistieke troeven, waartoe de rechtstreekse vlucht Brussel-Shanghai moet bijdragen. Dat hebt u in de vorige vergadering al uiteengezet. Bovendien wilt u de mobiliteit van onderzoekers vergroten via samenwerkingsakkoorden.

Welke troeven gaat u in de bewuste Chinastrategie uitwerken en inzetten om Vlaanderen aantrekkelijk te maken of voor te stellen voor Chinese investeringen? Hebt u enig zicht op de recentste evolutie van de aantrekkelijkheidsbarometer van Vlaanderen voor buitenlandse investeringen? Hoe zijn de Amerikaanse investeringen in Vlaanderen intussen geëvolueerd? Zult u deze neerwaartse trend in buitenlandse investeringen in het Overlegcomité aanklaarten en er bij de federale minister nogmaals op aandringen om drastische maatregelen te treffen inzake de te hoge loonkosten en vennootschapsbelastingen?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik sluit me aan bij de vraag van de heer Vrancken omdat we pas nog in een ruim artikel in de krant uw visie over FIT hebben kunnen lezen. Dit agentschap heeft een dubbele functie, namelijk Vlaanderen zowel wat betreft investeringen als handel drijven op de wereldkaart te zetten. Vorige week hebben we in de

commissie voor Economie over China kunnen discussiëren in verband met de aantrekkelijkheid van Zaventem als verbinding naar het Verre Oosten.

Mevrouw de minister, FIT heeft een aantal problemen moeten overwinnen. U hebt in de krant gezegd dat men er nu positief kan werken. In welke mate ziet u de rol van FIT de volgende jaren groeien? Is daar een strategie voor ontwikkeld? Staat daar een beleidsplan voor op stapel of heeft het FIT dat zelf al uitgedacht? Hoe ver staat FIT, niet alleen op personeelsvlak maar vooral op beleids- en strategisch vlak?

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: De raad van bestuur van FIT heeft gisteren de ontwerpbeheersovereenkomst goedgekeurd. Daar staat volledig in wat de strategische doelstellingen zijn voor de komende jaren, wat de indicatoren zijn om die te meten, hoe men dat zal implementeren en hoe men dat jaar na jaar zal opvolgen en zo nodig bijsturen. Volgens de procedure gaat de beheersovereenkomst nu naar de Inspectie van Financiën, daarna naar de Vlaamse Regering en vervolgens naar het Vlaams Parlement. Het is de eerste van de nieuwe beheersovereenkomsten. Ik weet niet wat de geplogenheden zijn, maar ik denk dat dat het moment zal zijn om er dieper op in te gaan.

Vergeet ook niet dat FIT in wezen het verkoopsbureau is, maar dat moet dan ook wel iets te verkopen hebben. FIT kan niet het niveau van de vennootschapsbelasting veranderen of dat van de belastingen in het algemeen. FIT verkoopt wat wij te bieden hebben. Op die job kunnen we FIT afrekenen. Dat is materie voor het debat op het moment van de goedkeuring van de beheersovereenkomst.

Ik kom tot de vragen van de heer Vrancken. Zuiver afgaand op de actuele cijfers is het aantal buitenlandse investeringen uit China naar Europa nog beperkt. Volgens de European Investment Monitor waren er in 2004 44 investeringen van China in Europa op een totaal van ongeveer 3000 investeringsdossiers. De cijfers van 2005 zijn nog niet beschikbaar. Het merendeel van de investeringen in Vlaanderen komt nog steeds uit de buurlanden, de VS en Japan.

Het is echter belangrijk dat Vlaanderen oog heeft voor de evoluties in China en tijdig en adequaat de troeven van onze regio naar voren schuift. Vandaar mijn initiatief voor deze Chinastrategie. Een Chinastrategie gericht op het aantrekken van investeringen naar Vlaanderen kan niet los gezien worden van een totale Chinastrategie met verschillende aspecten van economische

ontwikkeling, zoals internationale handel, ontvangstinfrastuctuur in Vlaanderen enzovoort.

De zaken gaan soms zeer snel, mijnheer Vrancken. Toen men een aantal jaren geleden zei dat er Indische investeerders naar Vlaanderen zouden komen, waren velen verwonderd. Ik kan nu drie bedrijven opnoemen die ondertussen zijn overgenomen door Indische investeerders, waarvan een aantal zeer belangrijke.

De troeven waarover Vlaanderen reeds beschikt, zijn u ongetwijfeld bekend, maar ik zal hier de voornaamste nog even overlopen. Het zal u niet verwonderen dat een van onze belangrijkste troeven de centrale ligging is binnen Europa en de uitstekende logistieke verbindingen met het Europese hinterland. Vlaanderen bezit bovendien een hoogstaande knowhow in verband met verschillende transportmodi en logistieke processen waardoor recent Vlaanderen opnieuw als de meest aantrekkelijke regio uit de tweejaarlijkse enquête kwam van Cushman & Wakefield, consultants voor logistiek en real estate. Op dit moment loopt de biënnale wereldbeurs voor rorotrafiek. De cijfers over wat de havens van onze regio daarin te bieden hebben, zijn impressionant.

Het promoten van onze havens, luchthavens en logistieke knowhow is dan ook het centrale thema in de strategie voor het aantrekken van Chinese bedrijven. Dat betekent concreet dat de regio rond Shanghai en de zuidelijke Pearl River Delta de kern uitmaken van de activiteiten van FIT op dat vlak. Het belang van de recente aankondiging van Hainan Airlines, de grootste privé-luchtvaartmaatschappij van China, dat ze deze zomer een rechtstreekse verbinding tussen Brussel en Beijing/Shanghai start, kan dan ook niet voldoende onderstreept worden. De meertaligheid van onze werknemers biedt, samen met de centrale ligging, ook kansen voor het aantrekken van andere dan logistieke projecten. We spreken niet alleen de verschillende talen, we hebben evenzeer oog voor en voeling met de verschillende culturen binnen Europa en de daarmee verbonden verschillende methodes van commerciële aanpak. Vlaanderen beschikt bijgevolg over een belangrijke troef voor het aantrekken van sales- en marketingkantoren, Europese hoofdkwartieren, shared service centers en andere pan-Europese entiteiten. Aangezien de Chinezen nog niet massaal aanwezig zijn in Europa, is het belangrijk dat wij ons op dit vlak promoten, als toegangspoort tot Europa.

Daarnaast wordt de kennis, creativiteit, ervaring, productiviteit en operationele knowhow van Vlaanderen binnen vier focussectoren – automotive, chemie, life science en ICT – door de afdeling Investeren van FIT naar voren geschoven als globale troeven van Vlaanderen. Hierbij wordt via de marktkennis en het netwerk

van de lokale Vlaamse Economische Vertegenwoordigers specifiek gemikt op bedrijven die in deze sectoren hun blik op Europa gericht houden. Deze bedrijven worden individueel benaderd en krijgen een ruime voorstelling van de creatieve, innovatieve en toekomstgerichte troeven van Vlaanderen.

Wat China betreft, heb ik onlangs niet enkel een eerste versie van de handleiding voor de Vlaamse ondernemer die in China zaken wil doen – ‘Stoemp met stokjes’ – gelanceerd, maar op diezelfde dag werd ook de Chinese versie van de website van FIT in het leven geroepen. Deze website is een eerste toegangspoort en moet het algemene beeld van Vlaanderen als aantrekkelijke investeringsregio versterken. Een ‘roadshow’ door China die de Vlaamse Economische Vertegenwoordigers ter plaatse momenteel in uitvoering aan het brengen zijn, vormt daarnaast het begin van een meer gerichte en proactieve aanpak. Deze aanpak wordt momenteel door FIT nog verder verfijnd.

Wat de bedrijventra in Vlaanderen voor Chinese investeerders betreft, heb ik de optie genomen om dergelijke strategische bedrijventra op te nemen in het nieuwe subsidiebesluit. Het huidige subsidiebesluit voor de bedrijventra zal worden hervormd. In het nieuwe voorstel zal de focus liggen op de zogenaamde ‘strategische bedrijventra’. Dat zijn centra die zich toeleggen op het aantrekken van buitenlandse ondernemingen en die een actieve ondersteuning bieden. De activiteiten worden daarbij toegespitst op een bepaalde buitenlandse regio of een bepaald land. Dit alles moet gebeuren in nauwe samenwerking met Flanders Investment & Trade. Het is de bedoeling dat dit nieuwe subsidiebesluit in werking treedt op 1 januari 2007.

Een beperkt literatuuronderzoek in 2004 door de afdeling Investeren van FIT leert dat er per jaar door erkende instituten meer dan 50 – vijftig! – verschillende studies, ratings en internationale vergelijkingen de wereld in worden gestuurd in verband met de aantrekkelijkheid van een land of regio. Al naargelang de invalshoek scoort het een of het ander land in deze vergelijkingen beter of minder goed. Er is sinds 2004 geen update van de door de vraagsteller in zijn inleiding geciteerde Foreign Direct Investment Confidence Index van A.T. Kearney.

We merken toch op dat de aantrekkelijkheidsbarometer niet onmiddellijk betekent dat het land ook meer investeringen aantrekt. Zo blijkt uit de European Attractiveness Survey van Ernst & Young dat Duitsland in het algemeen als het meest attractieve investeringsland van Europa wordt beschouwd, terwijl de European Investment Monitor van datzelfde Ernst & Young aangeeft dat het UK en Frankrijk effectief de meeste investerin-

gen effectief binnenhalen. Het algemene beeld uit bovenvermelde studies is dat de traditionele investeringsstromen naar de VS en West-Europa sterke concurrentie ondervinden van nieuwe landen en regio's zoals China, India en Centraal- en Oost-Europa.

Vlaanderen scoort in deze vergelijkingen vooral goed voor infrastructuur, transport en levenskwaliteit. Voor manufacturing blijft onze regio interessant, ook al blijken in deze sector heel wat nieuwe investeringen het gevolg van een uitbreiding op de bestaande locatie. Dat is daarom echter niet minder belangrijk. Ik verwijs naar de recente investeringsbeslissing van 1 miljard euro van BASF. BASF is hier natuurlijk al aanwezig sinds de jaren zestig. Vanuit technisch oogpunt gaat het om een uitbreidingsinvestering. De investering is echter van het allergrootste belang, niet alleen voor het bedrijf en voor de tewerkstelling zelf, maar ook omdat daar de basisproducten worden gemaakt die onmiddellijk worden verwerkt in de chemische cluster die rond het bedrijf zit. Door die investering wordt er meteen gezorgd voor een verankering en ontstaan er uitbreidingskansen voor bedrijven die rond BASF liggen.

Het is dus niet omdat het om een uitbreidingsinvestering gaat, dat ze minder relevant of minder belangrijk zou zijn. Het grootste deel van de buitenlandse investeringen die we aantrekken, zijn trouwens uitbreidingsinvesteringen. Dat is ook de reden waarom er binnen FIT meer en meer aandacht wordt besteed aan de zogenaamde nazorg voor buitenlandse investeerders die hier al zijn.

Vlaanderen werd in april 2006 door FDI Magazine, het gespecialiseerde tijdschrift over directe buitenlandse investeringen van de Financial Times, uitgeroepen tot North European Region of the Future 2006/2007. Ik zal even citeren uit het artikel: 'Flanders beat off strong competition to become the Northern European Region of the Future 2006/2007, picking up top marks for GDP, inward investment, industrial rent, internet connection, telecoms charges, transport, housing, international schools and promotion strategy. The regional government's trade and investment division has 80 offices worldwide and a good reputation. One judge said: "Flanders has done well in attracting some of the highest levels of FDI (foreign direct investment), new jobs and most diversified investments".'

Globaal genomen blijft de investeringsstroom vanuit de Verenigde Staten vrij stabiel, hoewel het relatieve aandeel daalt. Volgens de eigen cijfers van FIT toont 2005 ten opzichte van 2004 een positieve trend voor de VS zowel in aantal dossiers, tewerkstelling als investeringsbedrag. In het algemeen is het relatieve aandeel van de investeringen vanuit de Verenigde Staten in België gedaald van 35 percent in de periode 1997-2004 tot 25

percent in 2005. Dit volgt de West-Europese tendens van een aandeel van 40 percent van de Verenigde Staten in de periode 1997-2004 tot 32 percent in 2005. Globaal blijft de Verenigde Staten nog steeds veruit de belangrijkste investeerder. De meeste investeringen in Vlaanderen zijn uitbreidingen op bestaande sites. Deze uitbreidingen maken binnen deze vaak internationaal actieve groepen steeds meer deel uit van een interne competitie tussen de verschillende vestigingen.

Ik wil hier opnieuw het voorbeeld van de chemiesector aanhalen. Bij het aantrekken van een buitenlandse investering komt de concurrentie niet zozeer van een andere groep, maar van andere vestigingen binnen de eigen groep. Bayer heeft zich binnen de eigen groep moeten weren om de investering naar Antwerpen te halen en dat is ook gelukt. Dat geldt ook voor andere bedrijven in Vlaanderen. De voornaamste concurrenten zijn de andere vestigingen van de eigen groep in andere delen van de wereld.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Vlaanderen scoort op papier zeer goed als aantrekkingspool voor buitenlandse investeerders. Ondanks dat stellen we vast dat het relatieve aandeel daalt. Wat kan Vlaanderen eraan doen om die tendens om te buigen, in de wetenschap dat dit een West-Europese tendens is?

Minister Fientje Moerman: Ik heb hier bij vorige gelegenheden al een uitgebreid overzicht gegeven van de evolutie van buitenlandse investeringen in Vlaanderen. Voor het eerst in jaren stijgen die opnieuw. In de bedragen zien we dat niet of gebeurt dat minder snel, maar dat ligt aan het type van investeringen. Als we de cijfers, met inbegrip van de BASF-investeringen, over twee jaar opnieuw bekijken, krijgen we waarschijnlijk een ander plaatje. Investeringen in meer logistieke sectoren zijn 'goedkoper' dan het bouwen van een nieuwe kraakinstallatie. De werkgelegenheid die wordt gegenereerd met de stijging van de buitenlandse investeringen, is wel goed. Dat de geïnvesteerde bedragen lager liggen, is een gevolg van het type investeringen. Zeggen dat we achteruitgaan in het aantrekken van buitenlandse investeringen, is niet correct. We zien opnieuw een omgekeerde trend na jaren van daling en stagnatie. Vanaf 2004 lopen de zaken opnieuw en laat ons hopen dat dit zo blijft.

De heer John Vrancken: Mevrouw de minister, u haalt terecht aan dat investeringen direct gerelateerd zijn aan werkgelegenheid, maar vorige week zei de SERV hier net het omgekeerde. Die stelde dat de in-

vesteringen niet direct gerelateerd konden worden aan een verhoging van werkgelegenheid.

Minister Fientje Moerman: Dit vraagt eigenlijk om een ruimer debat. De SERV heeft het over investeringen en de daaruit voortspruitende werkgelegenheidsgroei. Uw vraag gaat over het aantrekken van buitenlandse investeringen. U zegt dat deze verminderen, maar dat klopt niet. Ze stijgen, maar minder snel dan vroeger omdat het andere types van investeringen zijn. De gecreëerde werkgelegenheid is wel goed. Ik zal u het rapport van de heer Pascal Walrave, hoofd van de afdeling Investeren van FIT, overmaken. De SERV heeft het over economische investeringen in Vlaanderen in het algemeen en de tewerkstelling die daaruit voortvloeit. Dat is een veel breder verhaal dan dat van het aantrekken van buitenlandse investeringen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over MICE-toerisme in Vlaanderen en Brussel

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, uit een MICE-onderzoek in Vlaanderen en Brussel is gebleken dat België en Luxemburg de voornaamste herkomstlanden zijn met een vijfde van de MICE-toeristen, terwijl slechts drie op tien MICE-toeristen uit andere Europese landen komen en één op tien uit niet-Europese landen. Het hotel is veruit de meest populaire logiesvorm met 91 percent en in ruim de helft van de gevallen kiest men voor viersterrenhotels of een hogere categorie. De overige 40 percent overnacht in driesterrenhotels.

Het gemiddelde aantal meetings of congressen op jaarbasis is per aanbieder relatief hoog in de kunststeden maar relatief laag aan de kust. Als de aanbieder beschikt over overnachtingsmogelijkheden, is het aandeel van de residentiële deelnemers gevoelig hoger, wat normaal is. Ook worden voor de afreis dikwijls informatiebronnen geraadpleegd, waarbij websites als heel populair worden beschouwd. Ook bij de voorbereiding is dit een belangrijk medium.

De Duitse klanten worden als de meest kritische be-

stempeld. Activiteiten op eigen initiatief beperken zich tot restaurantbezoek, wandelen in de binnenstad, café-bezoek, shoppen en terrasjes.

De eigenschappen van logies en congrescentra zijn bij de voornaamste redenen waarom organisatoren kiezen voor een bepaalde bestemming. Voor de kust stellen de organisatoren vast dat de positief typerende elementen minder uitgesproken zijn en dat er als één van de weinige negatieve typering wordt verwezen naar de minder goede faciliteiten aan de kust. Zoals echter reeds eerder werd aangehaald in deze commissie, is en blijft het MICE-toerisme een belangrijke economische rol spelen want alle extrapolaties samen leveren een totaalbedrag op van 1,4 miljard euro en de gemiddelde deelnemer is goed voor 302 euro per nacht.

Mijnheer de minister, hebt u een zicht op de evolutie van het MICE-toerisme in Vlaanderen en Brussel? Opvallend in deze studie is dat onze kust opnieuw achterop hinkt, al is het maar omwille van de hotelkwalificaties en dergelijke. Meent u niet dat het een gemiste kans is voor de kust om in stillere perioden het MICE-toerisme op volle toeren te laten draaien? Hebt u stappen ondernomen om aan de minder goede score van de kust te verhelpen?

Aangezien voor deze vorm van toerisme de voorkeur uitgaat naar verblijven in viersterrenhotels of hogere categorieën en Vlaanderen en Brussel slechts uitgerust zijn met 123 hotels waarvan er slechts drie voldoen aan de vijfsterrennorm, zou het dan niet opportuun zijn om ondersteunende maatregelen te nemen voor de opwaardering van de talrijke lager gequoteerde hotels? Dat zou Vlaanderen, Brussel en de kust in staat stellen een belangrijkere rol te spelen op het MICE-veld.

Gezien België en Luxemburg de belangrijkste herkomstlanden zijn voor deze vorm van toerisme en websites een belangrijk instrument zijn voor het kiezen van de bestemming, zowel voor de organisatoren als voor de deelnemers, welke stappen werden gezet om de aantrekking naar die en andere herkomstlanden te vergroten?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij de vraag, en zeker bij het West-Vlaamse deel ervan. Het heeft er inderdaad alle schijn van dat het MICE-toerisme in West-Vlaanderen wat achterop hinkt bij de rest van Vlaanderen. Dat heeft mijns inziens niet alleen te maken met overnachtingsfaciliteiten en met de hotels maar ook met de promotie. Blijkbaar beseft men dat ook in West-Vlaanderen want ik meen te hebben begrepen dat Westtoer, de provin-

cie, en enkele privé-partners, de handen in elkaar hebben geslagen en via de uitgave van twee brochures zullen proberen om ook West-Vlaanderen op de kaart te zetten wat betreft het MICE-toerisme. In hoeverre zullen die twee brochures een oplossing bieden? Zal men met enkel die twee brochures in staat zijn om de achterstand in te halen ten opzichte van grote steden zoals Brussel, Gent en Antwerpen? Mijnheer de minister, neemt u extra initiatieven voor de promotie van het MICE-toerisme? Of blijft het bij die twee brochures?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Demeulenaere, mijnheer Sintobin, het is evident dat we oog hebben voor de evolutie van het MICE-toerisme. We hebben daarvoor twee bronnen. We hebben de nationale statistische gegevens en Toerisme Vlaanderen heeft een marktonderzoek gedaan. De resultaten hiervan werden gepubliceerd in een toerismecahier 'Reizen met kennis van zaken' en in december 2005 aan de sector voorgesteld.

In 2004 hadden 10 percent of 2,8 miljoen van alle overnachtingen die in Vlaanderen en het Brusselse Gewest plaatsvonden, betrekking op het zakentoerisme. Met één vijfde, of meer dan 600.000 overnachtingen, gaat het leeuwendeel daarvan naar de binnenlandse markt. Daarna volgen het Verenigd Koninkrijk met bijna 400.000 overnachtingen en de Verenigde Staten met 235.000 overnachtingen. Duitsland, Nederland en Frankrijk volgen met ieder meer dan 200.000 overnachtingen op de vierde, vijfde en zesde plaats. Ik wil er toch de aandacht van het geachte lid op vestigen dat het MICE-toerisme gekenmerkt wordt door een grote groep van verschillende nationaliteiten.

75 percent van alle geregistreerde MICE-overnachtingen situeert zich in onze kunststeden. Brussel kent met bijna 1,7 miljoen overnachtingen het grootste aandeel in de zakelijke overnachtingen. Meer dan de helft, 55 percent, van de Brusselse overnachtingen heeft een zakelijk motief: 36 percent seminaries, congressen en meetings en 19 percent met andere zakelijke doeleinden. Van alle steden in de wereld waar het grootste aantal meetings doorgaan, stond Brussel in 2004 met 190 meetings overigens op de 3e plaats na Parijs en Wenen. Als we Brussel vergelijken met andere steden, moeten we er rekening mee houden dat het een speciale positie inneemt. Het is de Europese hoofdstad, het is een internationaal centrum, het is het tweede grootste diplomatieke centrum ter wereld na Washington. Brussel is wereldwijd bekend. De cijfers tonen dat aan.

De beslissing om meetings of congressen in een bepaalde bestemming te laten plaatshebben, ligt volledig bij de organisator. In de bewerking van de MICE-markt zal de

aandacht in de eerste plaats dan ook op de organisator gericht moeten worden. Deelnemers aan meetings of congressen hebben zelf geen impact op de keuze van de locatie. Ze informeren zich vooraf wel over de bestemming waar de meeting of het congres doorgaat.

Uit het onderzoek blijkt dat onze voornaamste troeven zijn: de centrale ligging en de bereikbaarheid, de uitstekende faciliteiten, de eigenschappen van en dienstverlening in de congresinfrastructuur, de kwaliteit van de bestemming zelf, de mogelijkheden op het vlak van ontspanning in de brede zin, zoals restaurants, cafés, terrasjes, shopping, musea, bezienswaardigheden enzovoort.

We moeten de organisatoren dus vooral beter op de hoogte brengen van het uitstekende Vlaamse aanbod. We beschikken nu over waardevol cijfermateriaal en dat gebruiken we ook voor onze actieplannen. In het kunststedenactieplan zal specifiek aandacht gaan naar het MICE-toerisme. Uiteraard moet ook de kuststreek worden opgenomen in onze marketingcampagnes voor het zakentoerisme. Dat vormt immers een perfecte aanvulling op het recreatieve segment.

De Vlaamse kust scoort zeer goed op het vlak van de zakelijke aankomsten vanuit de binnenlandse markt. In 2004 realiseerde de kust meer dan 111.000 zakelijke binnenlandse aankomsten. Dit is heel wat beter dan de steden Antwerpen met 66.152 aankomsten, Gent met 19.877 en Brugge met 15.208. Maar, en dat onderstreept nogmaals het belang van Brussel als zakelijke bestemming, het aantal ligt lager dan de zakelijke binnenlandse aankomsten in Brussel, namelijk 169.606. Het succes ligt hier voornamelijk in het type product dat wordt aangeboden, met name 'meetcentives', wat een combinatie is van vergaderen en teambuildingactiviteiten. Er zijn dan ook talrijke Vlaamse 'event organizers' die programma's aanbieden aan de kust. Deze programma's zijn bijzonder populair bij de Belgische bedrijven.

Een ander verhaal is het aantal overnachtingen aan de kust vanuit het buitenland. We weten uit onderzoek dat planners van meetings en congressen twee aspecten belangrijk vinden: ten eerste de kwaliteit van de infrastructuur en ten tweede de toegankelijkheid. Het is evident dat zij daar rekening mee houden. De infrastructuur aan de kust beantwoordt nog onvoldoende aan de normen die de internationale planner verwacht. We hebben aan de kust bovendien vooral familiehotels. Het is een familiebestemming bij uitstek, terwijl de congres- en meetingorganisatoren vragen om vier- en vijfsterrenhotels. Bij zakelijke buitenlandse organisatoren leeft nog altijd de perceptie dat de Vlaamse kust te ver van Zaventem ligt. Het kwaliteitsprobleem kan

worden opgelost door bijkomende investeringen in infrastructuur, het tweede door marketingacties.

Uit het door ons gevoerde onderzoek is gebleken dat 47 procent van de organisatoren specifieke informatiebronnen en brochures raadpleegt bij het zoeken naar een geschikte bestemming voor hun meeting of congres. Met 30 procent vormen ook websites een van de voornaamste informatiebronnen. De marktwerking vanuit Vlaanderen concentreert zich dan ook hoofdzakelijk op deze twee instrumenten.

Ondertussen zijn al een aantal stappen ondernomen om de promotie van de kust als MICE-bestemming te verhogen. Westtoer heeft sinds een aantal jaar een MICE-cel. Recent heeft Westtoer nog een aantal initiatieven genomen om het congres- en seminarietoerisme naar West-Vlaanderen en de Vlaamse kust meer en beter te promoten. Daartoe werden de krachten tussen de privé-sector en de diensten voor toerisme gebundeld. De Westtoerbrochure 'Meetcentives Kust' vermeldt alle faciliteiten voor meetings, congressen, incentives en bedrijfsevenementen aan onze kust. De brochure richt zich vooral tot de congresorganisatoren. Zoals ik al heb gezegd, zijn het de congres- en meetingorganisatoren die de locatie bepalen. Hierbij laten zij zich zowel door de omgeving als door accommodatie leiden. De brochure werd dan ook in die zin opgesteld.

De promotie van het congres- en seminarietoerisme aan de Vlaamse kust is gestart als een onderdeel van het Kustactieplan. Het wordt nu verder ontwikkeld door Westtoer. De actie van Toerisme Vlaanderen inzake MICE-toerisme wordt volledig geconcentreerd op de organisatoren. Vanuit het Congresbureau Vlaanderen-Brussel wordt de kust via onze website in het aanbod opgenomen. De meeting- en incentivebrochure wordt ter beschikking gesteld van het buitenlands kantorennetwerk van Toerisme Vlaanderen.

Een van de kritische succesfactoren bij het bepalen van de plaats waar een congres of meeting zal doorgaan, is de kwaliteit van het aanbod en de faciliteiten die ter beschikking kunnen worden gesteld. Het hotel is veruit de meest populaire logiesvorm. In ruim de helft van de gevallen wordt gekozen voor een hotel met vier sterren of meer.

Een hotel in Vlaanderen en Brussel dat vergader- of congresinfrastructuur aanbiedt, beschikt gemiddeld over 69 kamers, samen goed voor nagenoeg 27.000 hotelkamers. Als we Brussel buiten beschouwing laten, beschikt een congreshotel in Vlaanderen gemiddeld over 46 kamers. Een doorsnee hotel in Vlaanderen, dat al dan niet over congresinfrastructuur beschikt, telt 25 kamers. Uit het onderzoek van Toerisme Vlaanderen blijkt even-

eens dat een congres of een meeting in Vlaanderen gemiddeld door 100 deelnemers wordt bezocht. Er rijzen dus meerdere problemen. Het gaat niet alleen over het aanbod van vijf-, vier-, en driesterrenhotels, maar ook over de capaciteit van de logiesverstrekkers.

Ik heb het in deze commissie al herhaaldelijk gehad over het koepeldecreet betreffende de logiesverstrekkende bedrijven. Het is de bedoeling de sector te ondersteunen met goede classificaties en degelijke kwaliteitslabels, waarmee de bedrijven ook kunnen uitpakken op de MICE-markt. Er wordt daarbij rekening gehouden met de wensen en de behoeften van de congres- en de meetingorganisatoren.

Het congresbureau Vlaanderen-Brussel van Toerisme Vlaanderen neemt verscheidene initiatieven om congres- en meetingorganisatoren te bewerken en te overtuigen om hun congressen, conferenties en meetings in Vlaanderen te laten plaatshebben. Zo geeft het congresbureau de Engelstalige brochure 'Official Meeting Guide to Flanders & Brussels' uit, die het totale Vlaams-Brusselse aanbod omvat en die op 9000 exemplaren wereldwijd wordt verspreid. Voor de incentive-markt werd de 'Official Incentive Guide to Flanders & Brussels' geproduceerd in het Nederlands, Engels, Frans en Duits. Deze gids bevat een tachtigtal incentiveprogramma's in Vlaanderen en Brussel en wordt op 4000 exemplaren wereldwijd verspreid.

Begin maart 2006 werd de nieuwe website van het Congresbureau Vlaanderen gelanceerd: www.meeting-point.be. Daarnaast realiseert het Congresbureau verscheidene powerpointpresentaties voor 'biddings' – competities – bij het contacteren van 'associations' – niet-commerciële organisaties, zoals onderwijsinstellingen, vakbonden, partijen, EU-instellingen – en werd een bestemmingsfilm Vlaanderen-Brussel specifiek voor de MICE-markt gemaakt.

Aangezien de buurlanden de belangrijkste buitenlandse MICE-markten zijn, heeft Toerisme Vlaanderen in de buitenlandkantoren van Nederland, Duitsland en Frankrijk sinds kort een MICE-vertegenwoordiger die de lokale markt van de zakentoeeristen bewerkt. Binnenkort zal er ook in het Verenigd Koninkrijk een personeelslid worden aangeworven om de Engelse MICE-markt te bewerken.

De MICE-medewerkers in het buitenland organiseren ook 'site-inspection trips' en 'famtrips'. Famtrip is de afkorting van familiarisatietrip. Het gaat om een werkbezoek van mensen uit de buitenlandse reiswereld aan Vlaanderen, de bestemming die ze in hun land verkopen. Ze versturen e-mailings en direct mailings naar

potentiële klanten en behandelen effectieve aanvragen van planners op hun markt.

Vanuit het hoofdkantoor wordt deelgenomen aan verschillende buitenlandse beurzen, waarbij MEX en EIBTM de belangrijkste zijn. Aan deze beurzen nemen verscheidene aanbieders uit Vlaanderen en Brussel deel. Daarnaast heeft het Congresbureau Vlaanderen-Brussel het initiatief genomen om een Vlaanderenzone te realiseren op de Belgische beurs EMIF. In juni 2006 organiseert Toerisme Vlaanderen het 'Flanders Meeting & Incentive Forum', waarop 150 meetingplanners vanuit Nederland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Duitsland, de VS, Spanje, Italië, Rusland, Zwitserland, Denemarken, Israël en Zweden worden uitgenodigd.

Het Congresbureau Vlaanderen-Brussel organiseert bijkomend direct-mailcampagnes naar binnen- en buitenlandse klanten en 'sales calls' naar belangrijke 'associations' en behandelt jaarlijks ongeveer 180 niet-residentiële aanvragen vanuit België en het buitenland.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister, ik heb ook dat cahier gelezen. In het cahier worden alleen de cijfers van het ene jaar gegeven, en geen evolutie in de tijd. Ik had graag geweten wat die evolutie was. Ik kan die nergens terugvinden. Kunt u de evolutie geven tussen 2003 en 2005? Is de situatie verbeterd of verslechterd?

Ik blijf een beetje op mijn honger zitten. U bent bezig met het koepeldecreet. Ik vrees echter dat het decreet niets zal veranderen aan de classificatie van de hotels. Het is nog altijd via de overnachtingen dat de grootste ontvangsten worden geboekt. Mensen die arriveren met een trein of een bus besteden hun geld in het hotel als ze er blijven overnachten.

In het decreet zal er ook worden gezorgd voor een indeling. De classificatie van de bestaande hotels zal er echter niet door veranderen.

Minister Geert Bourgeois: Ik begrijp uw vraag niet. Wat stelt u concreet voor?

Mevrouw Stern Demeulenaere: Een driesterrenhotel zal een driesterrenhotel blijven. De eisen waaraan moet worden voldaan om vier of vijf sterren te krijgen, zijn immers vrij hoog. Zelfs met het nieuwe decreet zal de classificatie van het hotel niet veranderen.

Minister Geert Bourgeois: Wat stelt u dan voor?

Mevrouw Stern Demeulenaere: Ik stel voor dat er ondersteunende maatregelen worden genomen zodat de bestaande hotels worden opgewaarderd.

Minister Geert Bourgeois: U wilt dus subsidies voor het bedrijfsleven?

Mevrouw Stern Demeulenaere: Ik zou graag zien dat ze worden aangemoedigd om de nodige stappen te zetten om te voldoen aan die voorwaarden. De richtlijnen over de brandveiligheid zijn bijvoorbeeld heel ingewikkeld. Als een klein hotel een stap vooruit wil zetten, dan moeten er nog eens bijkomende papieren worden ingevuld. Een kleine onderneming ziet daar tegenop. Ik zie niet in hoe het koepeldecreet daaraan kan verhelpen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, u zegt dat bij veel MICE-bezoekers in Vlaanderen de perceptie bestaat dat de luchthaven van Zaventem ver van de kust ligt. West-Vlaanderen beschikt echter wel over twee regionale luchthavens. We zouden daar meer aandacht aan moeten besteden.

Uit de begrotingswijziging blijkt dat de Vlaamse Regering niet bereid is om gelden vrij te maken voor de zakenluchthaven van Kortrijk-Wevelgem. We moeten deze troef uitspelen. In een andere commissie heb ik daarover trouwens een voorstel van resolutie ingediend.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik wil niet ingaan op die laatste vraag. Die discussie zal elders worden gevoerd. Mijnheer Sintobin, u kent de bijzondere wet op dat vlak. Bovendien moeten we alle verhoudingen in acht nemen. Het overgrote deel van de toeristen in Zaventem zijn zakenmensen. We kunnen meer toeristen aantrekken, maar het achterop blijven van het zakentoeurisme in Vlaanderen is niet alleen een probleem van de kust, maar ook van grote steden. Ik heb cijfers gegeven van Gent, Brugge en Antwerpen. Antwerpen heeft een enorm potentieel en zou meer kunnen doen. Alleen is dit een gecombineerde actie en dan, mevrouw Demeulenaere, begrijp ik uw vragen niet.

We zullen een herclassificatie van de hotels moeten doen en dat meer afstemmen op de buitenlandse classificaties. Dat zal een groot voordeel zijn voor de sector. De objectieve classificatie willen we niet veranderen. Drie sterren willen we niet wijzigen in vijf sterren.

Binnen de kortste keren zorgt dat voor misnoegde bezoekers.

In China heb ik Vlamingen ontmoet die zeiden dat het ontbreken van een vijfsterreaanbod bij ons een probleem is. We zullen die niet bouwen of subsidiëren. We doen heel veel, promotie voeren door Westtoer, door Toerisme Vlaanderen. Er is nauwelijks een sector die zoveel ondersteuning en promotie krijgt via websites, e-mails, acties, congressen enzovoort. Met vrijblijvende opmerkingen dat we moeten overgaan tot aanmoedigingen, kan ik beleidsmatig niets doen. Ik moedig aan door promotie te voeren in het buitenland.

Mevrouw Stern Demeulenaere: De administratieve lasten zijn dikwijls al heel hoog voor de hoteluitbaters. Als daar nog formulieren bij komen, is dat een rem. Van veel kleine lastjes maakt u één grote last. Dat houdt dikwijls de hoteluitbaters tegen.

Minister Geert Bourgeois: Dat is niet het thema van de vraag. De grootste administratieve last van de hotels is een federale kwestie. De politiefiches zijn een enorme last. Er moet een aparte politiefiche worden gemaakt van elke gast. Dat is niet geïnformatiseerd, het gebeurt manueel.

Met het koepeldecreet zullen we dat sterk vereenvoudigen, ook inzake contacten met de Vlaamse overheid. Mevrouw Demeulenaere, het is weinig coherent wat u zegt.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister, op mijn derde vraag antwoordt u: 'U weet dat we bezig zijn met het koepeldecreet, waarbij daaraan zal worden verholpen.' Daaruit neem ik aan dat u beweert dat het koepeldecreet zal verhelpen aan de classificatie, waarin we volgens de organisatoren tekortschieten. Ik zie dat niet in. U begrijpt mij niet en ik begrijp u niet.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Demeulenaere, ik ben niet verantwoordelijk voor wat u wel en niet begrijpt. Ik voer een beleid, ik ben bevoegd om een ontwerp van decreet te maken en om promotie te voeren. Als u zegt dat ik nog moet aanmoedigen, dan is dat heel vrijblijvend. Als u wat concreter zou zijn, dan kan ik daarop ingaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de veiligheid van campings

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, van de vier- of vijfsterrenhotels naar campings, is een grote stap, maar ook in die laatste sector zijn er problemen, althans volgens Test-Aankoop. In hun nummer van april publiceerden ze de resultaten van een onderzoek door deskundigen naar de veiligheid van mensen op campings. Het ging vooral over de mogelijkheid tot een snelle en vlotte evacuatie, over brandveiligheid, over de risico's op individuele ongevallen en over risicofactoren buiten de camping.

Voor een snelle en vlotte evacuatie werd als grootste probleem vastgesteld dat de totale breedte van de bruikbare uitgangen ontoereikend is. Er waren ook te weinig nooduitgangen of ze waren vergrendeld. Slechts twee Belgische campings haalden een goede beoordeling.

Op het vlak van brandveiligheid werd bijzondere aandacht besteed aan explosiegevaar, brandgevaar en brandbestrijdingsmiddelen. Volgens het onderzoek zijn er te weinig middelen of zijn deze niet goed verspreid. Soms zit de brandblusser in een kastje, maar is de sleutel zoek. Haast nergens waren brandgangen te zien. Op dit vlak scoorde slechts één Vlaamse camping goed.

Ook het risico op individuele ongevallen werd onder de loep genomen. Aangezien een camping een recreatierrein is, moet iedereen er in alle veiligheid kunnen rondlopen. Er werd vooral gelet op elektrische risico's, gevaar door autoverkeer en het risico op valpartijen. De meeste campings scoren hier goed tot zeer goed.

Het laatste aspect 'externe risico's' gaat vooral over de ligging. Er was kritiek op campings die bij een rivier, bos of hoogspanningslijn liggen, maar daar hebben campinguitbaters uiteraard weinig vat op.

Volgens Test-Aankoop is er nog werk aan de winkel, zeker op het vlak van de brandveiligheid en de evacuatiemogelijkheden. Niet alleen strenge veiligheidsnormen zijn nodig, maar vooral ook controle. Er is daarop nogal een hevige reactie gekomen van de Campingfederatie, die het onderzoek zeer ongenueanceerd noemt. Ze spreekt zelfs van een wrange aprilgrap. Er worden brandveiligheidsattesten afgeleverd die worden gecontroleerd door de brandweer en de burgemeester die

daar hun verantwoordelijkheid in nemen. Er bestaan ook strenge normen voor brandblusmiddelen. Dat is allemaal opgenomen in de kampeerwetgeving. De meeste campinguitbaters laten hun elektrische en gasinstallaties, en speeltuigen periodiek keuren. Ook die attesten zijn ter beschikking. Tot slot zegt de federatie dat er regelmatig controles gebeuren door de inspecteurs van Toerisme Vlaanderen. Ik heb een dubbel gekregen van de brief van Toerisme Vlaanderen waarin wordt gereageerd op het artikel.

Mijnheer de minister, deze tegenstrijdigheden leiden tot verwarring en roepen vragen op. Komen de resultaten van het onderzoek van Test-Aankoop overeen met de inspectieverslagen van Toerisme Vlaanderen? Indien neen, waarin zitten dan de verschillen en hoe verklaart u die? Indien ja, welke maatregelen zult u nemen om hieraan te remediëren? Er is een ontwerp van decreet voor de logiesector op komst. Zullen daarin specifieke maatregelen worden opgenomen om de kwaliteit van de campingsector te verbeteren?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, in het verleden is al dikwijls gebleken dat er voorzichtig moet worden omgesprongen met de resultaten van zogenaamde wetenschappelijke onderzoeken van Test-Aankoop en hun – in mijn ogen – ongenueanceerde uitspraken. Ik veronderstel dat binnen de sector nog steeds bij bepaalde uitbaters problemen zijn, maar het is wel degelijk de bedoeling om die cowboys eruit te gooien.

Ik ben ervan overtuigd dat het overgrote deel van de campinguitbaters er alles aan doet om in orde te zijn met alle wettelijke voorschriften, die nu al heel streng zijn. Trouwens, het naleven van die regels is niet alleen belangrijk voor het afleveren van een exploitatievergunning, maar is ook een criterium voor het toekennen van premies allerhande. De Campingfederatie doet heel wat inspanningen om haar leden ervan te overtuigen om de regels na te leven. Er bestaat een brochure van de federatie waarin de uitbaters grondig wordt uitgelegd waaraan allemaal moet worden voldaan.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u het onderzoek van Test-Aankoop zult tegenspreken. Ik ben er trouwens van overtuigd dat de controle door Toerisme Vlaanderen perfect verloopt. Ik verwacht dan ook niet dat u de sector nog verder zult belasten met nieuwe regels en extra controles.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Laurys, het is

goed dat u deze vraag stelt omdat het me toelaat om de problematiek te verduidelijken en klaarheid te scheppen. Een exploitatievergunning voor een openluchtrecreatief verblijf, zoals een camping, kan slechts worden toegekend indien het betreffende terrein beschikt over een geldig brandveiligheidsattest, op grond van een gunstig verslag van de territoriaal bevoegde brandweerdienst. In ieder geval aanvaardt Toerisme Vlaanderen in de vergunningsprocedure enkel een onvoorwaardelijk gunstig en conform brandveiligheidsattest. Bij iedere afwijking op het bij besluit van de Vlaamse Regering vastgestelde model van attest, wordt het attest resoluut geweigerd. Zo weigerde Toerisme Vlaanderen reeds een aantal attesten waarin de burgemeester vermeldde dat het terrein voldeed aan de specifieke normen van het brandveiligheidsbesluit indien rekening werd gehouden of zou worden gehouden met de opmerkingen vermeld in het brandveiligheidsverslag.

De communicatie richting Toerisme Vlaanderen verschilt van gemeente tot gemeente. Een aantal gemeenten bezorgen enkel het betreffende brandveiligheidsattest aan de uitbater of Toerisme Vlaanderen, terwijl een aantal gemeenten, naast het attest ook het volledige brandveiligheidsverslag aan Toerisme Vlaanderen bezorgen. Ik benadruk dat het afleveren van een brandveiligheidsattest de verantwoordelijkheid is van de lokale besturen en dat de betreffende brandveiligheidsnormen op het terrein worden gecontroleerd door de territoriaal bevoegde brandweerdienst.

Aangezien de inspecteurs van Toerisme Vlaanderen het brandveiligheidsaspect op het terrein niet specifiek controleren, kunnen de resultaten van het onderzoek van Test-Aankoop niet worden vergeleken met de inspectieverslagen van Toerisme Vlaanderen. De geldende brandveiligheidsnormen staan duidelijk omschreven in een brandveiligheidsbesluit van de Vlaamse Regering, dat werd gewijzigd en geactualiseerd in oktober 2003. De bevoegde lokale brandweercommandant kan echter steeds bijkomende normen opleggen boven op de vastgelegde normen. Bovendien bepaalt de kampeerregelgeving dat een attest van brandveiligheid een maximale geldigheidsduur heeft van tien jaar en dat bij elke wijziging op de camping, de uitbater verplicht is een nieuw attest aan te vragen.

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om te reageren op het betreffende artikel in Test-Aankoop. Het huidige Vlaamse kampeerdecreet had bij de goedkeuring in 1993, als hoofddoelstelling de Vlaamse kampeerterrijnen, kampeerverblijfparken en vakantieparken te moderniseren op een reeks punten zoals brandveiligheid, comfort, gezondheids- en milieuzorg. Sinds 1 januari 2000 mag niemand in Vlaanderen nog een 'terrein voor openluchtrecreatieve verblijven' uitbaten

zonder de noodzakelijke vergunning die wordt afgeleverd door het agentschap Toerisme Vlaanderen.

Vandaag voldoen bijna 250 vergunde campings aan de opgelegde, strenge eisen en is reeds meer dan 80 percent van de sector gesaneerd. Bovendien genieten een aantal Vlaamse campings internationale faam en halen een aantal terreinen uitmuntende scores in bekende, internationale kampeergidsen. Deze kwaliteitsverbetering in de kampeersector is onder meer te danken aan de jarenlange inspanningen van de uitbaters en de investeringen die ze hebben gedaan, al dan niet met de steun van de Vlaamse overheid.

Toerisme Vlaanderen investeerde de afgelopen tien jaar, via een kampeerpremiebesluit, ruim 7 miljoen euro in de kampeersector. Er zou in de sector een totaalbedrag van ruim 23 miljoen euro geïnvesteerd zijn. Volgens het betreffende artikel scoren de onderzochte campings trouwens opmerkelijk beter dan collega's in klassieke vakantiebestemmingen als Italië, Spanje en Portugal. Ik geloof dat graag.

Naast de brandveiligheidsnormen zijn er echter nog andere voorschriften die moeten worden nageleefd. Ik geef een aantal voorbeelden. De vergunde uitbaters moeten allen beschikken over een geldig EHBO-attest. De gas- en elektriciteitsinstallaties worden bij veel bedrijven jaarlijks of tweejaarlijks gekeurd door bevoegde keuringsorganismen. De meeste verzekeringsmaatschappijen vragen bovendien van de campinguitbaters een aantal veiligheidsattesten. Voor de controle op de veiligheid van speelpleinen nemen nogal wat uitbaters een erkend keuringsorganisme onder de arm om te voldoen aan het KB over de veiligheid van speelpleinen. Intussen hebben veel kampeeruitbaters ook de nodige maatregelen genomen om legionellabesmetting te voorkomen.

Het spreekt vanzelf dat de Vlaamse campings ook ressorteren onder de geregelde inspecties van de bevoegde milieu-inspectie. Het betreft dan zwembaden, Vlarem-regels voor redders, waterkwaliteit, enzovoort. Er zijn ook inspecties van de gezondheidsinspectie en van Toerisme Vlaanderen. Ik heb uiteraard geen zicht op alle andere inspecties die buiten mijn bevoegdheidsdomein vallen. Toch wil ik erop wijzen dat ook na de aflevering van de exploitatievergunning, de deskundigen van Toerisme Vlaanderen de vergunde terreinen voor openlucht-recreatieve verblijven blijven inspecteren om na te gaan of ze nog in regel zijn met de vigerende wetgeving. Tijdens zo'n tussentijdse inspectie worden vooral de exploitatievoorwaarden en de classificatienormen gecontroleerd. Toerisme Vlaanderen streeft ernaar ieder vergund terrein minstens driejaarlijks te herinspecteren. De uitbaters worden telkens aangeschreven om hen op

mogelijke tekortkomingen te wijzen. Wanneer de inspecteurs tijdens de bezoeken mogelijke inbreuken vaststellen inzake brandveiligheid, gezondheidszorg, ruimtelijke ordening, milieuzorg, productveiligheid zoals de veiligheid van speeltoestellen en/of consumentenzorg zoals het afficheren van prijzen, dan wordt de bevoegde administratie of dienst daarover aangeschreven door Toerisme Vlaanderen. Zij signaleren dus mogelijke inbreuken en proberen op die manier cowboytoestanden te vermijden. De campingsector is een heel verantwoordelijke sector die kwaliteitszorg nastreeft en er dus alle belang bij heeft dat de kampeerder tevreden is. Ik heb echter geen zicht op de controles van andere diensten zoals brandweer en andere.

Test-Aankoop beweert in zijn artikel dat de huidige brandveiligheidsnormen onvoldoende streng zijn. Het bepalen van haalbare brandveiligheidsnormen is een afwegingsproces waarbij de normen moeten worden afgestemd op de aard en de omvang van de reële risico's. Zo is de evacuatie van een camping mijns inziens minder problematisch dan bijvoorbeeld in een schouwspelzaal of een sportstadion. Even strenge eisen stellen lijkt mij dan ook weinig zinvol.

De huidige brandveiligheidsnormen die de Vlaamse Regering heeft opgelegd op 8 maart 1995, houden, volgens recente berichten van specialisten van bevoegde brandweerdiensten, in voldoende mate rekening met deze reële risico's. Zo worden minimale eisen opgelegd aan het aantal uitgangen, het creëren van brandgangen, de toegankelijkheid voor brandweervoertuigen, de keuringen van gasopslagplaatsen en andere technische uitrustingen, de blusposten, het gebruik van barbecue enzovoort. Ik geef een concreet voorbeeld van invulling: wat betreft de toegankelijkheid voor brandweervoertuigen bedraagt de maximum af te leggen weg tot een verblijf 40 meter. Deze 'binnenwegen' moeten aan volgende voorwaarden voldoen: minimale breedte van 3 meter, vrij berijdbaar, de vrije hoogte moet minstens 3,5 meter bedragen, het draagvermogen moet minimaal 15 ton bedragen. Wat betreft het creëren van brandgangen: een groepering per 4 verblijven. Wat betreft blusposten: 1 per 100 verblijven.

Nagenoeg alle criteria die Test-Aankoop onderzocht heeft, worden ook in de brandveiligheidsnormen behandeld. Om de graad van brandveiligheid te meten, is het echter noodzakelijk objectieve criteria te gebruiken. Test-Aankoop vermeldt deze criteria spijtig genoeg niet zodat een vergelijking van de criteria niet mogelijk is.

Ik werk momenteel aan een koepeldecreet logies ter vervanging van de bestaande logiesdecreten. Ik heb reeds vroeger aangegeven dat ik in een nieuw koepel-

decreet duidelijke definities wil voor de verschillende types van logies met steeds een duidelijke reglementering en kwaliteitsclassificatie en uniforme basisvoorwaarden inzake hygiëne, brandveiligheid enzovoort. Te gepasten tijde zullen ook werkgroepen opgericht worden ter bespreking van de exploitatievoorwaarden en brandveiligheidsnormen voor campings. Ik heb er alle vertrouwen in dat de groep van specialisten ter zake, correcte en haalbare veiligheidsnormen, en in concreto brandveiligheidsnormen, zullen uitwerken die rekening houden met de aard en de omvang van de reële risico's op campings.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Mijnheer Sintobin, ik ben geen lid van deze commissie, maar vorige legislatuur was toerisme een element dat hoorde bij werkgelegenheid en economie. We hebben het opstarten meegemaakt van de decreten en met toenmalig minister Landuyt heel het proces van sluitingen. Ik heb de materie dus wel van op afstand gevolgd. Ik dacht dat ik wat afstand had genomen van het onderzoek van Test-Aankoop door te verwijzen naar de deskundigen. Het blijft wel een probleem als een blad als Test-Aankoop het risico neemt om zoiets te lanceren. Ik hoop dat Toerisme Vlaanderen en de federatie van de campings de moeite doen om hetzij een recht op antwoord te formuleren hetzij eens een overleg te organiseren over die concrete punten. Er werd een foto genomen, maar het kan zijn dat die ene foto niet representatief is voor de hele sector. Zo'n overleg zou een positief gevolg zijn van deze minirel, veeleer dan dat men zich zou beperken tot het weerleggen van de feiten in een brief waardoor er geen stap verder wordt gezet.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik vind de suggestie van de heer Laurys zeer constructief. Er zijn brieven vertrokken van Toerisme Vlaanderen alsook van de federatie van de campings. Ik verwacht dat Test-Aankoop zal reageren. Het zou goed zijn eens aan tafel te gaan zitten met Test-Aankoop en de sector om de dingen na te gaan aan de hand van objectieve normen en aan de hand van onze criteria, waarvan specialisten zeggen dat het goede normen zijn. Ik sta uiteraard altijd open voor verbetering, maar we moeten zorgen dat het werkbaar blijft. Een camping is een levend en bewegend geheel. Mijn inspectiediensten voldoen aan normen die je kunt stellen aan zo'n diensten. Tussendoor wordt er geïnspecteerd met oog voor het geheel en altijd constructief, met suggesties voor de campinguitbaters in een brief.

Het is een goed voorstel om eens op mijn kabinet Test-Aankoop, Toerisme Vlaanderen en de federatie uit te nodigen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het toerismebeleid inzake streekproducten

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, sommige collega's zullen bij een eerste vluchtige lezing van mijn vraag misschien gedacht hebben dat ze plotseling lid zijn geworden van de subcommissie voor Landbouw. Ik kan ze geruststellen: het gaat alleen om het benadrukken van de toeristische meerwaarde van streekproducten en de eventuele initiatieven die de minister ter zake zou kunnen nemen. Ik veronderstel dat zeker collega Merckx-Van Goey het fenomeen van streekproducten kent. Streekproducten zijn producten die geassocieerd worden met een streek. Ofwel komen de ingrediënten uit de streek, ofwel hebben de mensen van die streek zich een manier van bereiden eigen gemaakt die erg nauw bij de streek aansluit. Het gaat altijd over producten die een geschiedenis hebben of een traditie met zich meedragen. Het streekproduct vormt meestal een hoeksteen van de lokale economie en is vaak bepalend voor de streekidentiteit. Mits de nodige promotie, wordt de specifieke geschiedenis en traditie van een streekproduct en de kwaliteit waarvoor het staat, over heel het Vlaamse grondgebied bekend. Bekende voorbeelden zijn de Geraardsbergse matten-taart, de Gentse azalea, de Poperingse hopperscheuten, onze Vlaamse grijze garnaal, de Vlaams-Brabantse tafeldruif, en er zijn er ongetwijfeld nog veel meer.

Het Vlaams Centrum voor de Agro- en Visserijmarketing, afgekort VLAM, staat in voor de promotie van deze producten en levert met beperkte middelen goed werk. Mevrouw Merckx-Van Goey stelde dat onlangs reeds in een vraag in de subcommissie voor Landbouw. Om de promotie te intensiveren heeft VLAM een streeklabel ontwikkeld. Met dit streeklabel voert VLAM gerichte promotiecampagnes die de meerwaarde van de streekproducten moeten accentueren.

Daarnaast begeleidt VLAM de indiening van een dossier voor het bekomen van een Europese oorsprongserkenning. Het belang daarvan is pas vrij recent doorgedrongen. In tegenstelling tot andere landen, werden door Vlaanderen nog maar vier dossiers ingediend bij de bevoegde diensten van de Europese Commissie: de

Geraardsbergse mattentaart, het Vlaams-Brabantse grondwitloof, de Vlaams-Brabantse tafeldruif en de Gentse azalea. Twee andere dossiers zijn in voorbereiding: de Vlaamse grijze garnaal en de Poperingse hopenpescheuten, niet toevallig twee kwaliteitsvolle West-Vlaamse producten.

Naast het economische aspect van streekproducten is er ook een toeristisch element. Daarmee kom ik tot de essentie van mijn vraag. Iedereen die zich met deze problematiek bezighoudt, weet dat gemeenten en provincies vaak inspanningen leveren om de streekproducten te koppelen aan hun toeristisch beleid, wat uiteraard tot een meerwaarde leidt. Ook Vlaanderen zou hier meer op moeten inspelen.

Ik stel deze vraag naar aanleiding van een vraag van mevrouw Merckx-Van Goey in de subcommissie voor Landbouw over de Europese oorsprongserkenning en de promotie van streekproducten in het algemeen. Mevrouw Merckx-Van Goey vroeg aan de minister-president in hoeverre streekproducten worden ingepast in het Vlaamse toerismebeleid, waarop de minister-president antwoordde met de bevoegde minister contact te zullen opnemen.

Mijnheer de minister, is er al overleg geweest met de minister-president? Wat is het resultaat daarvan? Op welke manier wordt in het Vlaamse toerismebeleid aandacht besteed aan de streekproducten? Wordt hierbij samengewerkt met gemeenten en provincies? Welke initiatieven kunt u nog naar voren schuiven om streekproducten en de promotie ervan te integreren in het toerismebeleid?

Ik heb me de moeite getroost nog eens te grasduinen in de beleidsbrief. Als ik iets over het hoofd heb gezien, zal de minister me dat ongetwijfeld zeggen, maar het enige dat ik heb teruggevonden in verband met streekproducten en de promotie ervan, was het project in ontwikkeling 'Tafelen in Vlaanderen'.

De voorzitter: Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Deze keer wil ik ingaan op de voorzet van de heer Sintobin, net zoals hij in de subcommissie voor Landbouw mee op de kar is gesprongen. Toen ging de vraag vooral over een formeel aspect, namelijk het streven naar een Europese erkenning van Vlaamse streekproducten en de promotie ervan. De heer Sintobin heeft dat allemaal uitgebreid ter sprake gebracht. Ik sluit me aan bij de vragen die reeds gesteld zijn, en beperk me tot nog enkele bijkomende vragen.

Van 16 tot 25 november 2006 wordt de 'Week van de

Smaak' gehouden. Dat is een heel concreet initiatief dat niet door de minister van Toerisme, noch door de minister bevoegd voor de horeca, maar door minister Anciaux is gelanceerd. Ik neem echter aan dat het door heel de Vlaamse Regering wordt gedragen.

Eind maart hebben we de informatiebrochure daarover ontvangen, met een oproep tot mogelijke deelnemers. In die brochure wordt niet specifiek aandacht besteed aan streekproducten. Om een breder draagvlak te creëren, is dit echter een niet te missen schakel. Ik stel immers vast dat Horeca Vlaanderen wel op de kar is gesprongen door in te gaan op de suggestie van de minister-president aan VLAM. In hun publicatie van mei staat niet alleen dat VLAM de regionale keuken promoot, maar ook dat Horeca Vlaanderen zich daarmee associeert. Het feit dat zulke actoren dit in hun circuit opnemen, heeft een groot multiplicerend effect.

Wanneer het gaat om promotie, is niet alleen VLAM maar ook het toerisme- en horecabeleid een belangrijke schakel. Mijnheer de minister, hoe zult u die promotie voeren? Het is belangrijk dat de kwaliteit bewaakt wordt, en daarvoor is er nu een gunstige knik in het beleid gekomen. Zowel in Vlaanderen als in Europa, waar de weg naar erkenning toch moeizaam is, wordt geprobeerd een en ander mogelijk te maken. Dat geeft een zeker sérieux aan streekproducten.

Er zijn dus niet zoveel risico's meer. Alleen zal het noodzakelijk zijn er effectief extra aandacht en engagementen voor te vragen van Toerisme Vlaanderen. Is er in hun programmatie aandacht voor, zo niet dit jaar, dan toch in de toekomst? Er is immers een bepaalde weg ingeslagen, die het parlement verder zal blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Merckx-Van Goey en ik zijn beiden van het Hageland, waar er al geruime tijd aandacht voor deze problematiek is. Vorige zaterdag hebben we nog eens mogen genieten van de inspanningen van de provincie om streekproducten te promoten. Ik dacht ook dat er al enkele jaren geleden een project was in het kader van het Europees steunfonds, samen met Unizo.

Toch wil ik nog wijzen op een actueel aspect. Als er een soort oorsprongsbescherming zou kunnen komen, dan zou wat er bijvoorbeeld in Hoegaarden is gebeurd, niet meer mogelijk zijn. Men zou het zich niet kunnen permitteren een bier dat lokaal wordt gebrouwen en gebonden is aan de grond, van de ene dag op de andere te verhuizen naar Jupille. Ik ben er mij daarbij natuurlijk ten volle van bewust dat er bepaalde economische

argumenten zijn, en zoals ik het nu zeg, klinkt het wat ongenueanceerd.

Bovendien is het wat laat. Het zou in dat geval echter niet kunnen dat een groep bijvoorbeeld beslist niet meer in Hoegaarden te brouwen maar Witte van Hoegaarden te gaan brouwen in Jupille. Als daar een oorsprongsbescherming is, dan is dat afgelopen, dan kunnen ze nog witbier in Jupille brouwen maar dan zal het niet meer Hoegaarden worden genoemd. Daarmee verdwijnt dan natuurlijk een commercieel aspect, wat de groep misschien kan aanzetten om het bier inderdaad te brouwen 'waar men zich thuis voelt'.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Momenteel worden deze dossiers voorbereid door het kabinet van de minister-president, bevoegd voor landbouw en door mijn kabinet.

Het is evident dat een erkend streekproductlabel heel versterkend werkt en een troef is die kan worden uitgespeeld. Zoals u allen weet, zijn er diverse door Europa gepromote labels: de 'Beschermd Oorsprongsbenaming' of BOB, de 'Beschermd Geografische Aanduiding' of BGA en de 'Gegarandeerde Traditionele Specialiteit' of GTS. Dat zijn beschermde labels, die consumentgerichte acties meteen een sterke geloofwaardigheid geven.

Het is zo dat deze regering, meer bepaald de minister van Landbouw, een echte inhaaloperatie is gestart op het vlak van de erkenning van streekproducten. Voor de Vlaams-Brabantse tafeldruif, het Vlaams-Brabantse grondwitloof, de Geraardsbergse mattentaart en de Gentse azalea's is de erkenningsprocedure bij Europa opgestart. Daarnaast zijn er bij VLAM twee dossiers in voorbereiding voor de Vlaamse grijze garnaal en de Poperingse hoppescheuten.

Naast de genoemde Europese kwaliteitssystemen voor streekproducten is er op Vlaams niveau het label 'streekproduct.be'. Dit label is ontstaan op initiatief van VLAM en wordt ook toegekend door VLAM, zonder enige betrokkenheid van de Vlaamse administratie.

Zowel in de reclamecampagnes op de buitenlandse markten als op beurzen en workshops worden de Vlaamse streekproducten meegenomen in de communicatie van 'bestemming Vlaanderen'.

De toeristische promotie van streekproducten geschiedt in samenwerking met de toeristische diensten van de provincies en met de verschillende Vlaamse regio's. Elke regio pakt hierbij natuurlijk uit met zijn eigen spe-

cialiteiten die met liefde voor het product worden bereid, geteeld of gebrouwen. Denken we hierbij maar aan de unieke Lambiekbieren uit het Pajottenland, het witloof uit het Dijleland, de Hasseltse jenever, de garnaal van onze Vlaamse kust en dergelijke. Op dat vlak hebben we heel sterke troeven. Ik ben zelf van West-Vlaanderen en zeg altijd dat je nergens ter wereld zo'n fijn en gevarieerd aanbod aan visproducten vindt als aan onze Vlaamse kust. We gaan daaraan voorbij, maar het is schitterend wat we allemaal hebben. Ik ga dus akkoord met de teneur van deze vraag om uitleg: we mogen inderdaad trots zijn op de kwaliteit van onze streekproducten.

Het is zo dat Toerisme Vlaanderen op onze websites in het buitenland de gastronomische troeven van Vlaanderen uitspeelt. U kent ons discours: toerisme is een veelheid aan belevenissen. Ook de meeste mensen die in de eerste plaats komen om musea te bezoeken, om te shoppen, voor recreatie of voor andere doeleinden, zijn geïnteresseerd in een veelheid aan belevenissen. Op de Franstalige website zie ik staan 'Toujours gourmands!', 'La Flandre emballe vos papilles', 'Pour un repas pris sur le pouce', 'Les gastronomes', 'L'ultime touche sucrée', 'La bière coule à flots', 'La recette du mois'. Op de Duitstalige website lees ik de volgende titels: 'Essen muss ein Fest sein', 'Fisch und Meeresschokolade', 'Chicoree', 'Bier', 'Pommes', 'Pralinen'.

Ik nodig u uit om ook eens op de websites te gaan kijken van de Vlaamse regio's en de gemeenten. Dat is vaak één grote lofbetuiging aan de eigen streekproducten. De gebrouwen dranken, de gerechten en de specialiteiten die de Vlaamse streekgastronomie uitmaken worden er op een voetstuk geplaatst. Vanzelfsprekend is dat een troefkaart, die we ook uitspelen. Zelf heb ik even gegoogled met de combinatie 'toerisme', 'streekproducten' en 'Vlaanderen', met 471.000 – bijna een half miljoen – hits als resultaat. Hier wordt dus heel veel aandacht aan gegeven via het internet, als modern promotiemedium.

Zowel in het binnen- als in het buitenland kan de toeristische vermarkting van Vlaamse streekproducten inderdaad bijdragen tot de naambekendheid en vooral ook de imagovorming van Vlaanderen. Het gaat natuurlijk om meer dan het product. Vanuit de notie dat succesvol werven staat of valt met het geloofwaardig aanbieden van een duurzame en vooral ook unieke beleving aan de toerist-consument, komt het erop aan op een geïntegreerde manier onze gastronomie, gezelligheid en gastheerschap met elkaar te verbinden. Deze oefening is niet alleen mogelijk op het vlak van promotie: ook inzake productontwikkeling zijn er heel wat boeiende sporen te trekken. Wij moeten de klemtoon leggen op authenticiteit en identiteit. Iedereen die op reis gaat in het buitenland, gaat immers op zoek naar

datgene dat een streek specifiek maakt. Dit is inderdaad volmaakt complementair.

De ontwikkeling van een nieuwe toeristische marketingstrategie voor Vlaanderen steunt op productelementen die dicht aansluiten bij de behoeften van de consument. Toeristisch Vlaanderen moet zich bij voorkeur richten op de behoefte aan beleving en lifestyle. 'Het goede leven' is daarbij een van de hoofdproducten. De productelementen die daarbij aansluiten, zijn precies de gastronomie, met abdijbieren, streekproducten, chocolade, enzovoort. Zij geven mee invulling aan onze troeven, aan onze echtheid.

Mijnheer Sintobin, zoals u hebt kunnen lezen, ben ik bezig met 'Tafelen in Vlaanderen'. We hebben het daar al over gehad. Dat initiatief, dat gepland is voor 2008, is veel ruimer en omvattender dan de 'Week van de Smaak'. Het is de bedoeling dat dan gedurende een heel jaar al die streekproducten in de kijker zouden worden gezet, in samenwerking met de horeca, gemeenten en streken, met een grote campagne in binnen- en buitenland. We zijn volop bezig met de voorbereiding daarvan. Het is een werk dat heel veel tijd zal vergen, precies omdat het zo'n grote oefening is. Uiteraard ben ik ook bereid mee te werken aan de Week van de Smaak. Alleen is het zo dat dit aanvankelijk was opgevat als een bevoegdheidsoverschrijdend initiatief. Nu valt dit onder minister Anciaux. Ik heb niet het gevoel dat Landbouw daar ook bij betrokken is.

Ik vrees een beetje dat, indien dit niet tijdig klaar is, het moeilijk zal worden dit te integreren in de buitenlandse toeristische promotie. Het kan niet dat één maand op voorhand de opdracht wordt gegeven voor een uitgebreide campagne ter zake. Daarom nemen we voor Tafelen in Vlaanderen een heel lange aanloop. We willen dat heel grondig doen, en het ook koppelen aan andere dingen, zoals tentoonstellingen. We willen dit ook spreiden over het jaar. In de mate van het mogelijke zullen we de Week van de Smaak zeker promoten, maar dan moeten we daar wel tijdig op kunnen inspelen. Zoals u weet, werkt Toerisme Vlaanderen heel professioneel, op basis van een planning, van marketingplannen voor binnen- en buitenland. Er kan dus niet worden geïmproviseerd. Er kan bijvoorbeeld niet zomaar worden overgaan tot het drukken van een bijkomende brochure.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Uit het antwoord van de minister blijkt dat iedereen beseft dat streekproducten heel wat meerwaarde bieden. Wij verwachten nog veel van het project 'Tafelen in Vlaanderen', dat in 2008 van start gaat. Tijdens de 'Week van de Smaak' zouden wel sommige projecten rond streekproducten in de kijker

worden gezet. Dat was toch het antwoord van de minister-president. Dat punt zou bij VLAM op de agenda van de raad van bestuur staan.

Wat de suggestie van de heer Laurys over de oorsprongsbescherming betreft, kwestie van Hoegaarden niet meer in Jupille te kunnen brouwen, liggen de zaken volgens mij een heel stuk ingewikkelder. InBev brengt immers ook Belgische bieren op de buitenlandse markt die ook daar worden gebrouwen. Ik denk bijvoorbeeld aan Amerika. Het probleem is dus wel veel breder.

De voorzitter: Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Het is waarschijnlijk een beetje laat voor de Week van de Smaak. Men kan wel nog tot 15 juni 2006 een promotieactie aanmelden. Misschien is het goed om de impact van de Week van de Smaak te evalueren, zowel de successen als de minder positieve punten. Er is dan nog een jaar tijd om de lessen die men eruit kan trekken toe te passen op Tafelen in Vlaanderen. Er zijn natuurlijk ook plichten aan verbonden. Streekproducten moeten aan een bepaalde kwaliteit beantwoorden. Het imago en de promotie kunnen immers snel instorten als het product niet aan de juiste kwaliteitsvereisten voldoet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
